

Một tấm Chân tình

Cuộn một lá cải xanh, một lát chuối chát, khế, gừng non, rau húng cây, lá quế, ngò om gắp một con mắm cá trên, một miếng thịt ba chỉ luộc thái mỏng, chấm nhẹ vào đĩa giấm ớt anh chậm rãi nhai như chiêm nghiệm từng thứ hương vị hoà quyện lại, chiêu một ngụm rượu đưa cay, quay khuôn mặt mãn nguyện sang anh bảo Quân:

- Chú phải ăn từ từ với đủ thứ hương vị rau sống như vậy, thứ mắm cá trên này của người nhà làm tận Bạc Liêu, độ muối mặn cùng chao đường rất vừa vặn, không ngọt lừ dẻo quánh hay mặn chát như thứ mắm bầy bán đầy ngoài chợ đó đâu.

- Nhìn thấy đã biết là rất ngon, đúng là thức chọn lọc, từng con mắm trên xé mỏng vừa ăn lắm, ước gì có chút rượu nếp nguyên chất để nhấp một ngụm vào thì mới đủ bộ hén.

- Ủ, chú mày nói như người nghiện trầu cau vôi thuốc vậy, nhưng anh cũng đồng ý ăn thức này mà uống rượu Cognac thì hồng bét, tẹt thì có Vodka Triple Distilled cũng tạm được. Nói không phải chứ cái chuyện ăn nhậu cũng

là một nghệ thuật chứ bộ giống sao.

- Có nghề chơi nào mà không lắm công phu đâu anh Hai.

- Chuyển về quê ăn Tết hồi năm ngoái đó, anh đã tìm về tận kinh cùng Cà Mau, anh sống gần suốt cuộc đời này rồi, nhưng cho dù có đi xa bao nhiêu năm nữa, vẫn thấy tình cảm quê nhà đậm đà không sao quên được. Để anh kể lại hết cả câu chuyện cho chú mày nghe hén.

1

Cuối con đường quốc lộ lớn là khu chợ quê hiu hắt. Chiếc xe du lịch bốn chỗ ngồi ngừng lại trước cửa gian hàng bán nước nhỏ, người tài xế trẻ bước vào hỏi thăm, anh ta đứng tần ngần suy nghĩ rồi trở lại chiếc xe thò đầu vào nói với người ngồi bên trong.

- Cậu Hai, ở đây chỉ có một khách sạn nhỏ phía bên kia đường thôi, đi xa hơn nữa thì không biết mình có kiếm được chỗ nào để nghỉ qua đêm không.

- Thì mình cứ đi tới, chắc chắn phải có đường đến đất mũi ở cuối bãi chứ.

- Cháu chỉ sợ trời tối xuống không tìm ra nhà trọ để cậu mợ ngủ qua đêm.

- Hãy còn chưa xế bóng mà lo lắng gì. Cứ đi rồi mình sẽ tính tiếp.

Bến phà nhỏ nằm cuối con đường nhựa lưa thưa khách dừng xe gần máy chờ qua sông, chiếc xe du lịch dừng lại, người đàn ông trung niên xuống xe, ông ta bước vào căn chòi lá che tạm, treo lủng lẳng mấy chùm bánh lá, nước ngọt...

- Cô quán cho tôi hỏi thăm, phía bên kia bến phà này có con đường nào dẫn về vùng đất mũi của Kinh Cù không vậy?

Người phụ nữ ngồi phía sau gian hàng thoáng nhìn không đoán được tuổi đời, một nửa khuôn mặt che sau vành nón lá tươi tắn, bà ngước nhìn lên chậm rãi trả lời:

- Qua bên sông rồi chỉ có một con đường trước mặt thôi, ông đi đến cuối cùng sẽ thấy khu đất mũi.

- Ở đó có nhà trọ hay hàng quán cơm cháo gì không vậy cô?

- Ối! Khu vui chơi du lịch lớn nổi tiếng ở đây mà, có khách sạn, nhà hàng, không thiếu thứ gì đâu ông.

- Vậy sao, hồi nãy trên chợ họ bảo đường cùng rồi không có chợ buá gì nữa ráo.

- Họ nói gạt ông rồi, sao lại không, nhà hàng khách sạn, không thiếu thứ gì hết, chắc họ ế ẩm quá nên tính nói để ông ngủ lại đó. Ông cứ đi qua phà, cũng gần tới rồi, hãy còn sớm chán mà.

- Cám ơn cô quán, vậy cô quán bán cho tôi bao thuốc lá hén.

2

- Rồi anh có tìm được khách sạn như bà quán chỉ dẫn không vậy?

- Được chứ sao không, khi qua khỏi con kinh đó, đi không bao lâu là đã tới đất mũi rồi,

không những khách sạn mà còn có cả trung tâm du lịch và rất nhiều khách đang viếng thăm. Chú có nhớ anh em mình mấy năm trước đi thăm vùng đất mũi Key West của tiểu bang Florida, chú đã chở anh đến chụp hình ở cây số cuối cùng nằm sát bờ biển Nam nước Hoa Kỳ, lần nầy về thăm quê nhà anh nhất định sẽ đi tìm cây trụ cuối của đất nước Việt Nam mình.

- Vậy chứ Anh có tìm được không?

- Nhất định phải được chứ. Nhưng bây giờ Đất mũi đã biến thành trung tâm du lịch rồi, không còn như những ngày tháng cây mắm cây đước cành lá um tùm, anh vừa chống dầm vừa xua muỗi, chân không dám thò xuống bùn sợ làm vật hiến máu cho đĩa mẹ đĩa con. Buồn vui lẫn lộn, nhớ lại thời anh lặn lội khắp vùng Năm căn, Giáp nước, rồi lại thêm lúc còn lang thang tìm ngõ ngách để vượt biên, vậy mà bây giờ đã không còn tìm được chút hình ảnh dính vấp với ngày xưa, khu rừng đước biến thành một thẳng cánh cho du khách vào xem, có lối

► mòn, cầu treo... Còn đất mũi thì đã xây cất khán đài, trồng trụ xi măng phân định ranh giới của ba quốc gia, cái này anh thật không hiểu là tại sao lại có ranh giới cả ba quốc gia, anh nhớ bài học Lịch Sử từ ngày còn cấp sách “Đất nước chúng ta hình cong chữ S, đã từ lâu biên cương phân định từ Ải Nam quan cho đến mũi Cà mau”. Bờ biển từ Móng cái Hải phòng dẫn tới chóp mũi Cà mau dài ba ngàn cây số, hồng lè anh già rồi đã không còn nhớ bài học thuộc lòng tự thuở bé hay sao?

- Anh chưa già đến lú lẫn đâu. Chuyện Lịch Sử từ ngàn xưa cho đến bây giờ, ông cha mình đã đổ bao nhiêu là máu để bảo toàn và truyền lại, con cháu phải luôn gìn giữ mới đúng đạo lý chứ sao lại nhu nhược đem dâng hiến cho người.

- Thì đã biết vậy nhưng phải nói ra cho đỡ ầm ục vậy mà. Cho dù trong cái khó bó cái khôn, bản cùng sinh đạo tặc, lắm kẻ gian ngoan, nhưng dù sao bên cạnh những con người biến đổi vì thời cuộc đó, vẫn còn có những tấm chân tình, mộc mạc của người nhà quê mình. Ở cái tuổi gần đất xa trời như anh, còn được điểm phúc đi viếng điểm cuối cùng của đất nước, bản thân anh lưu lạc xứ người đã bao nhiêu năm nay, nhưng vẫn không làm sao quên được con cá linh mùa nước giụt, đợt lá lưa ngày đầu mùa mưa, hương mắm đồng bay theo khói cơm chiều trong góc bếp. Chú cũng đã từng sinh ra, lớn lên, sinh sống, thật ra thì phải nói là lớn khôn ở xứ người lâu hơn thời gian ở quê nhà, vậy mà chú vẫn nhớ con mắm đồng, ghiền ly rượu đế thì hưởng hơ gì tuổi hạc như anh.

- Đúng là thời gian em lớn lên ở quê nhà ngắn hơn thời gian sinh sống bên ngoài, nhưng chắc chắn vẫn còn thèm tô canh chua cá lóc, con cá rô kho tộ, cá trê vàng chiên dầm chén nước mắm ớt hiểm mới hái bên hè, nhất là mắm cá đồng chan bông súng.

- Ủ! Chú nhắc tô canh chua, để anh kể tiếp chuyện đi đất mũi đó. Tới nơi thì trời đã xế chiều rồi, nên anh bảo tài xế tìm khách sạn nghỉ qua đêm, mai sẽ đi thăm các nơi sau. Cơm chiều nay thì ghé tạm một quán ăn nào đơn sơ thôi, kêu một tô canh nóng, đĩa cá kho mặn định bụng là ăn cho qua bữa thôi. Bà chủ quán nhìn Anh biết là khách xa đến, kêu mấy món thức ăn, bà bảo là chợ chiều đã tàn tự bao giờ, quán có thứ gì thì bán thứ ấy thôi. Nhưng nấu nướng thiệt là ngon miệng, tô canh chua, cá kèo kho, rau luộc, cơm nóng. Anh ăn đến mấy chén cơm no căng cả bụng. Sau khi trả tiền, anh hẹn với bà quán ngày mai sẽ trở lại ăn cơm chiều. vì trong ngày Anh còn đi lang thang thăm viếng thắng cảnh các nơi...

- Có phải tại Anh đã đi cả ngày nên đói bụng, ăn cơm mới thấy ngon lành như vậy không?

- Chú biết tánh của anh, trừ chị của chú ra, ít người đầu bếp nào nấu ăn mà anh thấy vừa miệng lắm, quán này nấu thật đúng với khẩu vị, ăn ngon thật tình chứ không phải vì đói bụng đâu, anh hẹn với bà quán mai sẽ trở lại là thật lòng muốn ăn thử lần nữa xem có ngon như vậy không. Chiều hôm sau, thấy anh vừa bước vào là bà quán đã nói ngay: “Ông không cần thực đơn, hôm nay tui đã để dành con cá thật đặc biệt cho ông rồi, chính tui tự đi chợ sáng nay tìm cho được nó, cái đầu cá tui nấu canh chua, còn mình cá sẽ kho mặn cho ông thưởng thức”. Anh ngạc nhiên nên mới hỏi lại: “Mà bà có chắc là tôi trở lại không? Sao bà dám mua con cá to vậy?”. Bà ta trả lời: “Ông hứa sẽ trở lại, tui đã nghĩ bụng, mua con cá này cho ông ăn, nếu ông không trở lại thì thả tui bỏ nó đi chứ nhất định sẽ không bán cho khách hàng nào hết”.

3

Anh ngưng kể chuyện, thò đũa gắp một con mắm cá trên, một miếng thịt ba rọi, lá tía